

آسیب شناسی «سبک زندگی اسلامی» از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه

دکتر محسن پورمحمد

دکترای فلسفه، استادیار دانشگاه ع پ گیلان

مختصات «سبک زندگی اسلامی» و آسیب های آن کدامند؟ خدای متعال و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اولیای دین از ما چه انتظاری دارند و ما را چگونه می خواهند؟ سبک زندگی آنها چگونه بوده است تا الگوی سبک زندگی ما باشد؟ آن بزرگواران از چه اموری مبرا بودند؟ و از چه چیزهایی نهی فرموده اند؟ به عبارت دیگر آسیب های سبک زندگی اسلامی از دیدگاه آن بزرگواران چه بوده است؟ اگر در یک کلمه بخواهیم به این پرسش ها پاسخ دهیم این است که انتظار قرآن و رهبران دینی از جامعه اسلامی "ایمان" و "عمل نیک و صالح" است. در این نوشتار ابتدا آیات مربوط به "صالحین" به صورت فهرست وار مورد بررسی قرار می گیرد. بعد به آیات فراوانی که تبعیت از صالحین را لازم و واجب شمرده اند اشاره می شود. حاصل آنکه "صالحین" در قرآن کریم، غیر از "الذین آمنو و عملوا الصالحات" و حتی "من الصالحین" است. کلمه صالحین ناظر به صلاح در مقام ذات است نه مقام فعل. صالحین در مقام ذات یعنی ذواتی به اندازه ای اوج گرفته و بالا آمده اند که ذاتشان صالح شده است. این ها همان هایی هستند که قرآن کریم با اصطلاح "الصالحین" به نحو مطلق به آنها اشاره فرموده است. قرآن کریم از این ذوات مقدس (حضرات معصومین علیهم السلام) به عنوان اسوه و الگوی بقیه مردم "الناس" و "مومنین" یاد می نماید. تمام مردم موظف هستند سبک زندگی خود را که در واقع شامل تمام جوانب اعتقادی، اخلاقی و رفتاری، چه در عرصه فردی و چه در عرصه اجتماعی می گردد، مطابق با سیره و رفتار و کردار آن بزرگواران تنظیم نمایند که در نتیجه آن سبک زندگی اسلامی شکل می گیرد. در بخش دوم نوشتار حاضر آسیب های چهل گانه سبک زندگی اسلامی در کلام امیرالمومنین علی علیه السلام که متاسفانه امروزه دامنگیر بسیاری از انسانها حتی در جوامع اسلامی شده است، نقل می گردد. تردیدی نیست که بسیاری از ماها گرفتار آسیب های چهل گانه در کلام حضرت علی علیه السلام هستیم، بنابراین ضرورت دارد که برای داشتن سبک زندگی اسلامی، علوی و خلاصی از آسیب های فوق برنامه ریزی نمائیم و در پایان به نتایج دو محور اساسی فوق اشاره می شود.

کلید واژه: سبک زندگی، آسیب شناسی، اخلاق، قرآن کریم، امام علی علیه السلام، نهج البلاغه